

VWG Nieuwsbrief 15 maart 2021

De Nieuwsbrief van de Vereniging voor Waterstaatsgeschiedenis verschijnt 1 x per maand rond de 15^e van de maand.

Ten aanzien van de veranderingen van de Nieuwsbrief is besloten om een splitsing aan te brengen in de korte en langere berichten.

De korte berichten kunt u vanaf oktober lezen in de maandelijkse Nieuwsbrief die per mailbericht wordt toegezonden. De langere berichten worden rechtstreeks op de website geplaatst en alleen nog genoemd in de Nieuwsbrief.

VWG Bestuur:

In de bestuursvergadering van 3 maart is er kennis gemaakt met het beoogde nieuwe bestuurslid. Die ronde verliep constructief waarbij aangegeven werd dat er „werk aan de winkel is”. Tot nu toe was het „oppassen op de winkel”. Het „oppassen op de winkel” werd ingegeven door de in 2013 gehouden enquête waarin tevreden doorklonk over het gevoerde bestuursbeleid en de gang van zaken op dat moment.

Dat standpunt kantelde vorig jaar al omdat het bestuur er voor wil waken dat de VWG op een zeker moment uit beeld zou verdwijnen. Werk aan de winkel in een digitale wereld. Aanboren van een doelgroep die we nu nog minder goed kennen maar mogelijk ook een verbreding van het aandachtsgebied. Er komt een Plan van Aanpak om eens op een A-4 tje te zetten wat het belang van de VWG in 2021 is en dan een lijn naar de komende 10 jaar.

Het bestuur was al bezig met het opstellen van een Koersdocument, dat begint handen en voeten te krijgen. De VWG is in 1986 begonnen als wetenschappelijke studiegroep, de tijd staat niet stil en meerdere spelers begeven zich op het vakgebied van de waterstaatsgeschiedenis of gedeelten daarvan.

Waar de statuten uit 1990 niet over reppen is de afbakening van het vakgebied, hoogstwaarschijnlijk was het verleden toen de leidraad. Maar gisteren is ook verleden en behalve het verleden is er veel dat het vakgebied aanpalend raakt. Zoals water voortdurend in beweging is en zoals Hendrik Marsman al schreef:

„zie ik brede rivieren traag door oneindig laagland gaan...”

Letteren zouden daarmee ook tot het aandachtsgebied gerekend kunnen worden. Daarmee wordt het lopende onderzoek van Lotte Jensen in Nijmegen hoogst actueel om de focus op te richten en ook te belichten

Wat hoog in het vaandel blijft staan is Continuïteit, Kwaliteit en daarnaast Vernieuwing. Omdat dit een wezenlijk punt is zal de ALV, u als lid daar een uitspraak over moeten doen. De voorliggende vraag zal zijn: wilt u het bestuur volgen in de koers die uitgezet wordt en waarin u de VWG als uw vereniging kunt blijven herkennen.

Ook denkt het bestuur en inmiddels een ad hoc commissie na over de toekomst van TWG. U ontvangt oer jaar 2 nummers, en dat blijft ook zo. Na 27 jaar TWG is het blad toe aan een update, toekomstbestendig maar met de wetenschappelijke kwaliteit. Eind maart is er een eerste commissie overleg.

ALV

Omdat we dit graag uitvoerig met elkaar door willen nemen wordt er nu achter de schermen gewerkt aan een fysieke ALV voorafgaand aan de Voorjaarsexcursie van **4 juni** (let op gewijzigde datum!)

In de week na Pasen wordt duidelijk welke mogelijkheden er zijn, mede naar aanleiding van de maatregelen die het (demissionaire) kabinet wil toestaan en met name kansen biedt aan de horeca.

Door het aftreden van Bernadette Wösten na twee bestuurstermijnen is er een vacature voor een nieuw bestuurslid.

Graag zou het bestuur in contact willen komen met belangstellenden om tot het bestuur toe te treden. Het bestuur acht een bezetting met 6 bestuursleden wenselijk.

TWG

Dit jaar verschijnt er een themanummer over de Sint Elisabethsvloed (1421)

VWG data:

Opnieuw moeten we u laten weten geen ruimte te zien om de Voorjaarsexcursie plaats te laten vinden.

Er is op korte termijn geen perspectief ten aanzien van versoepelingen waardoor het mogelijk wordt om met een groep ergens samen te komen.

De opnieuw oplopende Corona besmettingscijfers geven een weinig gunstig beeld. De verwachting is dat als het merendeel van de bevolking zal zijn ingeënt er ruimte zal ontstaan voor het organiseren van bijeenkomsten zoals wij gewoon zijn om te doen.

De aandacht richt zich dan ook op de Najaarsexcursie van 1 oktober.

Vincent Erdin en Pieter Jan Hofman
Excursiecommissie

Website:

De vereniging heeft een website die te vinden is via de zoekterm:

Waterstaatsgeschiedenis.nl

Op de website zal een verwijzing worden opgenomen naar de hoogheemraad- en waterschappen en specifiek naar het beleid ten aanzien van Cultureel Erfgoed.

Als er geen document digitaal beschikbaar is dan zal er een korte omschrijving worden opgenomen waaruit het cultureel erfgoed bestaat.

Waterschap Hunze en Aa's (Veendam)

Het waterschap gaat twee verouderde RWZI installaties in Assen en Scheemda voor 5,3 miljoen euro aanpassen om uit slib energie op te wekken. Door slib te vergisten wordt er energie opgewekt en neemt de post verwerking met 30% af. Het waterschap wekt na de aanpassing net iets meer dan 22% van de benodigde energie op uiteindelijk moet dat 100% worden.

Tegelijkertijd worden de nieuwe installaties aardgasloos gemaakt een besparing van 250.000 m³ gas per jaar. Voor het vergistingsproces wordt gebruik gemaakt van de restwarmte die vrijkomt.

Deltaplan Agrarisch Waterbeheer

Om het stroomgebied van de Drentsche A beter te beschermen tegen erfafspoeling kunnen agrarische bedrijven een maximale subsidie van € 14.000 ontvangen voor het treffen van maatregelen om water van het boerenbedrijf niet langer van het erf af te laten stromen naar het kwetsbare stroomgebied van de Drentsche A. Waterschappen en LTO werken samen in dit project dat ook elders in het land wordt aangeboden.

Waterschap Drents Overijsselse Delta (Zwolle)

Het waterschap werkt aan het verbeteren van de natuur in het stroomgebied van het Oude Diep. De beek het Oude Diep stroomt van Mantinge en Balinge (ten oosten van Wijster) naar Echten (ten westen van Hogeveen). De voorbereidende werkzaamheden begonnen al in 2016 dit jaar wordt er in het veld gewerkt en in 2027 moet het hele project zijn afgerond. Het hele gebied is opgesplitst in 15 deelgebieden. Naast het waterschap DOD werken ook de provincie Drenthe, LTO, Drents Landschap en Natuurmonumenten mee en de drie gemeenten waar het Oude Diep doorheen stroomt.

Droogte in het Dwingelderveld bestreden

Door een lange rechte watergang van plm. 4.5 km. te dempen kon het oude slenkenstelsel tussen de Oude Vaart en Ruiner Aa weer worden hersteld. Hiermee werd meer water vastgehouden en kan het Dwingelderveld (3700 ha. Aangewezen als Nationaal Park en onderdeel van het landelijk Natura 2000 gebied) niet verder verdrogen. Het gebied ligt tussen de plaatsen: Dwingeloo, Pesse, Ruinen en Wijster.

Waterschap Vechtstromen (Almelo)

Rijkswaterstaat en het waterschap doen onderzoek naar het verduurzamen van de wegbermen langs de N 35/ A 35 in Twente. Het opwekken van energie is een van de mogelijkheden om de beschikbare grond efficiënt te gaan gebruiken. De route naar Twente is 35 km. lang. Het waterschap vraagt iedereen die langs de route woont of werkt met voorstellen te komen. De weg moet als „duurzaamheidsroute” naamsbekendheid gaan krijgen.

Waterschap Rivierenland (Tiel)

Een opmerkelijk bericht uit het Rivierenland. In Giessenburg is een particulier eigenaar geworden van de Pinkeveersebrug over de Giessen. De brug is in 1883 aangelegd als vast oeververbinding ter vervanging van het veer. Het Pinkeveer lag in de postroute Gouda – Gorinchem en was daarom van boven regionaal belang. De familie De Jong beheert vijf generaties de (tol)brug. Tot medio 1950 werd er tol geheven en in 1962 werd het recht van het heffen van tol beëindigd. In 1984 ging de brug bij een ruilverkaveling over van de familie naar de gemeente Giessenlanden en in 1995 nam het waterschap Rivierenland de brug over. Vanaf dat moment is er geen onderhoud meer gepleegd aan de houten brug. Het waterschap vroeg een sloopvergunning om de houten brug af te breken en te vervangen door een nieuwe ijzeren constructie. Daarop besloot de bewoner van het naastgelegen huis Wout de Jong de brug opnieuw in eigendom over te nemen en daarmee de familietraditie voort te zetten. De

Jong heeft zich verplicht om de brug voor 25 jaar te onderhouden in zijn nalatenschap is opgenomen dat de brug ook door de volgende generatie De Jong zal worden onderhouden.

De houten Pinkeveersebrug

Hoogheemraadschap van Rijnland (Leiden)

In de gemeente Leidschendam – Voorburg weken twee hoogheemraadschappen opnieuw vier jaar samen: Rijnland, Delfland en de gemeente hebben begin deze maand het contract voor de nieuwe periode digitaal getekend. Aandacht is er voor klimaatadaptatie, vergroening van het stedelijk gebied, duurzame verstedelijking en energie transitie.

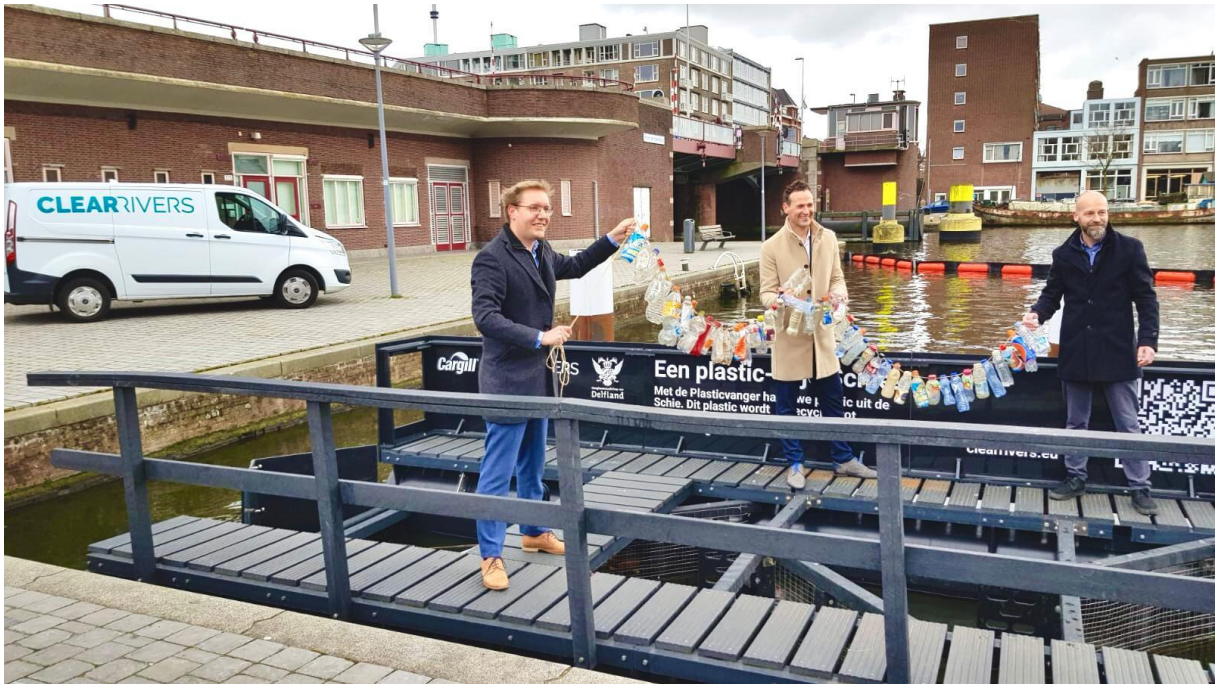
Hoogheemraadschap Delfland (Delft)

In Maassluis is het Beethovenpark aangesloten op het hemelwatersysteem. Het schone(re) hemelwater komt nu niet meer bij het vervuilde rioolwater. Dat bespaart op zuiveringskosten. Het schone hemelwater wordt naar sloten en vijvers of naar de havens gebracht en komt zo weer in het oppervlaktewater. Eerder kreeg het winkelcentrum Koningshoek al een gescheiden stelsel. Dit project is 2 jaargeleden begonnen en nog loopt nog door met de afrondende fase tot aan de Lijsterlijn en Uiverlaan in Maassluis west. In de wijk komen wadi's waarvan de inrichting met omwonenden wordt bepaald.

De gemeente Rotterdam heeft drie plasticvangers in de Keilehaven en Schie geïnstalleerd. Het tegengaan van zwerfvuil in het water is de belangrijkste drijfveer van gemeente en hoogheemraadschap om de plasticvangers te installeren.

Voorkomen is nog beter dan opvangen. In de komende tijd wordt er meer op bewustwording ingezet niet alleen bij de scheepvaart maar ook bij omwonenden en passanten. Ieder stuk

plastic in het water is uiteindelijk door de grote hoeveelheid die er ronddobbert een bedreiging voor het hele eco systeem.

Een lint als voorbeeld van wat er aan plastic in het water drijft, afbeelding hoogheemraadschap van Delfland

Glastuinbouw

Stowa en het hoogheemraadschap moedigen glastuinders in het Westland aan om mee te werken aan de beperking van emissie uit de glastuinbouw. In 2027 moet deze emissie tot 0 zijn teruggebracht. Suggesties kunnen tot 25 maart worden ingediend. Doel is verbetering van de waterkwaliteit in het glastuinbouwgebied.

Waterschap Hollandse Delta (Ridderkerk)

In de kinderkrant van het waterschap legt Marco Boer uit wat „onzichtbare” dijken zijn. Dat dijken niet altijd even goed zichtbaar zijn komt omdat ze volledig in de omgeving zijn opgenomen. Er ligt een voetpad of fietspad op. Als voorbeeld nam Boer een aantal kinderen mee naar de Doklaan in Rotterdam Charlois. Ofschoon het een grasveld is is het wel degelijk een hoofdwaterring zo legde hij uit. De Nieuwe Maas stroomt er pal langs.

Waterschap Scheldestromen (Middelburg)

Meten is weten en dat geldt ook voor het project op Noord Beveland waar 20 agrarische bedrijven aan meewerken: met van het zoutwatergehalte in het oppervlaktewater. Zeeland heeft altijd al last van het hoge zoutgehalte in het water omdat er weinig zoetwater beschikbaar is. Maar over de hoeveelheden zout is weinig bekend. De deelnemende bedrijven zullen nu 2 jaar lang het zoutgehalte gaan meten. Het project waar waterschap, gemeente en provincie aan meewerken is een direct gevolg van de klimaatverandering en zoals elders in het land het jaarlijks dreigende en oplopende tekort aan zoetwater tijdens het groeiseizoen.

Door nu inzichtelijk te maken hoe hoog het zoutgehalte in het water is zal nagedacht worden over het realiseren van mogelijke oplossingen.

De Vereniging voor Waterstaatsgeschiedenis wil in de komende jaren aandacht besteden aan historische feiten die het vakgebied raken:

2021: Sint Elisabethsvloed (1421); het themajaar loopt door tot en met 2022; vanaf april is er een speciale website: www.600jaarelisabethsvloed.nl

2022: Afsluiten van de Kromme Rijn (1122)

2022: De Haarlemmermeer viel droog (1852)

2022: De (Oude) Hollandse Waterlinie bestaat 350 jaar (1672)

2024: Volledige ingebruikname Blankenbergtunnel tussen de A-15 en A-20

2025: 1825 Overstroming langs de Zuiderzeekust (Land van Vollenhove)

2025/ 26: Overstroming grote rivieren die begon op 19 december 1925 maar liep door naar 1926

2027: Begin van het waterloopkundig onderzoek en oprichting Waterloopkundig Laboratorium

2030: Begin aanleg van de Stelling van Amsterdam (1880)

Mocht iemand belangstelling hebben om over een van de bovengenoemde gebeurtenissen een bijdrage te leveren in TWG dan zijn de richtlijnen daarvoor op de website te vinden.

Data:

Openstelling is nog onduidelijk, aankondiging onder voorbehoud: Stedelijk Museum Alkmaar: Ode aan het Landschap. In samenwerking met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier laat het museum de tentoonstelling: „Weids” zien. HHNK heeft werken uit de eigen kunstcollectie ter beschikking gesteld. De blik door kunstenaars op het landschap tussen de 17^e en 21^e eeuw.

Ode aan het Landschap is het thema voor 2021 door het NBTC Holland Marketing (Nationaal Bureau Toerisme en Congressen).

Dit jaar bestaat de VWG 30 jaar en SSF 35 jaar.

Hier zal opnieuw door middel van een gezamenlijk symposium aandacht aan worden geschonken: op **28 oktober** a.s. in de Geertekerk, Utrecht

Dit is een verschoven datum: van 8 april a.s. naar het najaar. Mocht u zich voor 8 april hebben opgegeven dan heeft u als het goed is inmiddels bericht ontvangen dat de aanmelding ook voor de datum van 28 oktober staat genoteerd. Mocht u zich nog niet hebben opgegeven: wacht niet te lang!

Het thema: „Is de Waterwolf terug?”

De veronderstelde verandering van het klimaat zal aan de orde komen.

Via deze Nieuwsbrief zult u op de hoogte worden gehouden.

In 2021 wordt van 1 tot en met 4 september de European Association for Urban History in Antwerpen gehouden.

Oproep:

Mochten er wijzigingen in uw adressering zijn door verhuizing of het mailadres wilt u die dan doorgeven aan: info@waterstaatsgeschiedenis.nl . Helaas komt het voor dat het tijdschrift of een mailbericht naar een verkeerd adres wordt gestuurd.

Ten aanzien van berichten en mededelingen:

De Nieuwsbrief verschijnt 1 x per maand, het streven is op of kort na de 15^e van de maand. Mocht u mededelingen willen laten opnemen dan is het prettig als u hier rekening mee wilt houden.

Berichten die u wilt aanleveren voor plaatsing op de website: berichten zullen (als er aanbod is) op vrijdag worden verzonden aan de webmaster.

Vincent Erdin
Secretaris VWG
15 maart 2021